

Előfizetési díj:

Ausztria és Magyarország számára:
 Egész évre 2.40 kr.
 Félévre 1.20 kr.
 Negyedévre60 kr.
 Egy hóra20 kr.
 postai megküldéssel.

Németország számára:
 Negyedévre 1.30 márka.

A postaszervizhez tartozó
 országok részére:
 Negyedévre 2 frank.

NÉPSZAVA

A magyarországi szociáldemokrata párt közlönye.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:VII. ker., Wesselényi-utca
19/b. sz.

A szerkesztővel értekezni lehet:
 Hétköznapon 6—8 óráig este
 ünnep és vasárnapokon délelőtt
 8—10 óráig.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden pénteken.

Szerkesztőségi zárlat szerdán.

Munkástársak. Gyűjtsetek a fogságban levő elvtársaink segélyezésére.

Elvtársak! Szervezkedjete május elsejének megünneplésére!

Elvtársaink figyelmébe ajánljuk az alakítandó szociáldemokrata politikai napilapot, melyre részvényt előjegyezni lehet szerkesztőségünkben, a szakegyletekben és a párt bizalmi férfainál.

Az előjegyzésnél 1 frt fizetendő.

Egy részvény ára 10 frt, mely 50 kros heti részletekben törleszthető.

Napilapunk ügye.

Azon eszmét, hogy egy szociáldemokrata alapon álló munkás-napilapot fogunk alakítani, munkástársaink a legnagyobb örömmel és őszinte lelkesedéssel fogadták. A részvények előjegyzése meglehetősen rohamosan kezdődött, de sokkal lanyhábban folyik, mint kellene.

Ez két tényre vezethető vissza: az egyik az, hogy a kereseti viszonyok oly gyalázatosak, hogy az megmondhatatlan, s ehhez járul még az, hogy munkástársaink egy része teljesen munkanélkül van, míg más része keresetének csekélyisége miatt a részvényekre fizetendő összeget képtelen lefizetni. A másik ok az, hogy a szakszervezetek úgy veszik az ügyet, mint a mely halasztást tűr, vagyis magyarul mondva, oly hanyagok a részvények előjegyzésének ügyében, hogy ez által ismételve kénytelenek vagyunk a már két ízben kitűzött, de ugyanannyiszor el is halasztott alakuló közgyűlést most is *elhalasztani*, mert a kereskedelmi törvény értelmében az összes részvényeknek okvetlen jegyezve kell lenniök. Hogy jegyezve lesznek, az biztos, de hogy már is nincsenek jegyezve, az baj, nem ugyan annyira a pártvezetőségnek, mint inkább az összes munkásságnak. És miért történik ez? Azért, mert nem iparkodnak a szakszervezetek a jegyzésekre, mert hanyagok; mert azt hiszik, hogy ha ők majd egy év múlva fognak jegyezni, akkor is jó lesz, vagy nélkülök is meg fog jelenni a lap május elsején.

De a szakszervezeteken kívül vannak egyesek is, kik úgy gondolkoznak, hogy: *majd*. Hát mi nagyon sajnáljuk, hogy elvtársaink megfejelkeznek arról, hogy mi pedig nem adhatunk máshonnan pénzt a megalakításra, míg nekik megjön a kedvük fizetni, abból az egyszerű okból nem, mert — *nincs*. Mi tudjuk határozottan, hogy vannak egyes szervezetek, melyek már megszavaztak kisebb-nagyobb összeget részvények vételére, de a megbízott személyek tétovázása miatt még ez mindig nincs befizetve.

Elvtársainkat ismételve föl hívjuk, hogy vegyék a dolgot a maga komolyságában és ne úgy, mintha csak valami időszaki luxus volna.

Ha az elvtársak jónak látják a dolgot huzni-halasztani, hát jó, csinálják, mi beleegyezzünk, mert mi bizonyára nem fogjuk a lapot kiadni addig, míg az elvtársak a szükséges költségeket befizetni nem fogják, mert hisz nem rendelkezünk tőkével. Ha az elvtársak nem iparkodnak ezt az erős fegyvert mielőbb megteremteni, melyre az elnyomott proletároknak oly nagy szükségük van; akkor ez csak önönmaguk, az összes munkásság rovására történik, és hogyha jónak látják az elvtársak tovább huzni-halasztani, hát csak tegyék. De akkor tőrjék szótlanul azokat a csapásokat, melyet nap-nap után a burzsoáktól kapnak.

A pártvezetőség nyugodt lehet, mert a mit ez ügyben tehetett, azt meg is tette és ha elhalasztjuk ismét a közgyűlést, ennek az elvtársak az okai.

Hogy a napilap szükséges, arról nemesak egyedül a munkások vannak meggyőződve, hanem mindazok, kik a ma létező összes burzsoá napilapok szemtelene üzerkedését és alávaló hazugságait, nemkülönben azt a gseftelést látják, a mit különböző szabadsági jelszavak, hangzatos frázisok sokaságával tesznek. És reméljük, hogy az elvtársak ezen nyomós érveket kellőképp mérlegelni fogják és iparkodnak a szükséges pénzt mielőbb

megteremteni, mely a napilap megvalósításához okvetlenül szükséges, ép úgy a szakszervezetek, mint a vidéki elvtársak és szervezetek.

A közgyűlést most bizonytalan időre el kellett halasztani, mert az összes részvények még mind nincsenek jegyezve. Ugy hisszük, hogy néhány hét múlva lehetséges lesz megtartani az alakuló közgyűlést, mert az elvtársak arra törekedni fognak.

Elvtársak! Ne késsetek, mert a szenvedő proletárságnak minden percz drága, melyet rabszolgajáromban, jogfosztottan és kizsákmányolva a hatalmasok szolgálatában töltönni kell; meg kell teremteni a szellemi fegyvert, a szociáldemokrata munkás napi lapot!

A vidéki elvtársakat felkérem, hogy ha részvényekre pénzt küldenek a számozott nyugta-iv nélkül, akkor írják meg a nyugta számát is, külön lehetetlen kitalálni a sok részvényes közül, mert a részvénytől nem annyira a név, mint a szám játszik szerepet.

Felkérem továbbá úgy a vidéki, mint a helybeli elvtársakat és szakszervezeteket, iparkodjanak előjegyzéseket gyűjteni és a már gyűjtötteket haladéktalanul beküldeni, úgy szintén az előjegyzési-íveket is, ha már nem kell, beküldeni.

Elvtársi üdvözléssel

Schreier Béla, pénztárnok.

Márczius.

Alig van nálunk burzsoá, ki ne mondaná ki lelkesedéssel s örömmel e hónap nevét, mert e hónapban nyilatkozott meg nálunk először ezen társadalmi rend, mely megteremtette a burzsoáziát. S a burzsoák helyzetük minden előnyét érezve, hogy ne örülnének, ha megmondolják, hogy ez születésük hónapja, ha megmondolják, hogy ma erősebb helyzetük mint akkor volt, ha megmondolják, hogy milyen könnyű az életük, hisz másokat kizsákmányolhatnak.

A burzsoázia megünnepli születése napját széles ez országban mindenütt, megünnepli teljes tudatában annak, hogy akkor született s mégis elhallgatja ezt. Szabadságról, egyenlőségről, testvériségről beszél a nélkül hogy tudná, mit beszél. Megdicséri azokat, kik 47 évvel ezelőtt elhunytak, s utánzandó példának mondja tetteiket...

Szép az, mikor valakinek meggyőződése van, még szebb, ha kész inkább meghalni, semmint ezen meggyőződésétől elállani. Legyen a meggyőződés bármilyen, az mindig tiszteletre méltó, soha senkit meggyőződéséért üldöznünk nem szabad. Ez a szabadság egyik része. Az 1848-iki forradalomban az elesettek legnagyobb része meggyőződésének volt áldozata s ezért tiszteljük őket mi is, mint mindenkit, kinek van meggyőződése és ki kész e meggyőződését mindenki előtt bevallani, s azért ha kell, szenvedni. Egy pontban azonban lényegesen eltérünk azoktól, kik tisztelik az 1848-iki elesetteket és ez az, hogy mi, felismervén azt, hogy mindennek, tehát a fogalmaknak a felfogásokban is van bizonyos története, azaz egy és más fogalmat különböző időkben különbözőképp magyaráznak és értenek és legyenek a szavak bár ugyanazok, az általok jelzett fogalmak mások és mások. A burzsoázia a 48-iki elesetteket ünnepelve, fennen hangoztatja a szabadság, egyenlőség és testvériséget. Mi céljaink legfőbbikének szintén e fogadalmak megvalósítását mondjuk, s mégis lényegesen különböző célok felé törekszünk, de azért megbecsüljük azokat, kik elostek ezen fogalmak kevésbé helyes megvalósítása utáni harcban. Megbecsüljük, mert tudjuk, hogy fejlődésnek kell lennie s tudjuk azt is, hogy a fejlődésben nincs ugrás; ha tehát előttünk e fogalmakat nem magyarázták volna ilyen helytelenül, úgy talán mi volnánk azok, kik ma helytelenül magyarázzuk e fogalmakat.

Tudjuk, hogy a multon alapszik a jelen, a jelenen a jövő, s azért az előttünk élteket, ha hozzájárultak az általános haladáshoz, ép úgy tiszteljük mint azokat, kik ma elveink megvalósítása érdekében dolgoznak.

Negyvenhét év előtt azok, kiket ma a burzsoázia ünnepel, a létező rend ellen küzdöttek és ezért

lemészárolta őket a hatalom. Ma mi küzdünk a létező rend megváltoztatása érdekében, ma 65 elvtársunk áll a bíró előtt. Vajjon 47 év múlva nem fogja-e az uralkodó társadalmi rend hivei ezen 65 elvtársunkat ünnepelni? Nem tudja rá senkisé megadni a feleletet. De éppen azért, mert senki nem tud e kérdésre felelni, követelhetjük a mai társadalmi rend hiveitől azt, hogy meggyőződésünket megbecsülje és tisztelje, éppen azért, mert most meggyőződést ünnepel, legyen annyi belátása, hogy a meggyőződést megbecsülje akkor is, ha az az övével ellenkezik.

Számos példa van ez időből, melyek azt bizonyítják, hogy bár készek voltak meggyőződésükért a ma ünnepelték vért is ontani, azért mégis megbecsülték az ellenkező véleményt is. És ha következő példát mutat a burzsoázia e harczosaiban fiatalágának, úgy tegyen meg annyit, hogy ma legalább megbecsülje azt az új irányt, mely a mai társadalmi rend megváltoztatására törekszik. Azon elvekben, melyekért a ma ünnepelték elesetek, benne van első sorban a meggyőződés tisztelete. Éppen azért követeljük ma a burzsoáziától, hogy meggyőződésüket megbecsülje. Ha ezt megteszi, akkor legalább tudjuk azt, hogy neki is van meggyőződése, mert csak az, kinek meggyőződése van, képes a meggyőződést megbecsülni. Ha pedig nem becsüli meg a mi meggyőződésünket, akkor bebizonyíthatjuk semmisségét a világ előtt, mert minden embernek kell hogy meggyőződése legyen, mert ez teszi emberré, az ember saját meggyőződése becsülheti meg az emberrel a másét.

Hisz azok, kiket ma ünnepelnek, szintén megbecsülték ellenfeleik meggyőződését. Akkor azok, kik tovább akartak haladni, álltak a maradékkal szemben, ma azon haladók utódai és követői állanak velünk szemben mint maradók. Ha meggyőződésük az, hogy ez a legjobb világrend, ám legyen, nekünk meggyőződésünk, hogy ennek meg kell változnia, és ezért küzdünk.

Ha meg vannak győződve a mai társadalmi rend helyességéről, akkor ellenük vagyunk, küzdeni fogunk ellenük, de legalább azt bizonyítsák be, hogy tisztességes ellenfél és nem aljas, hogy tisztességesen küzdenek és nem aljas eszközökkel. Az általuk dicsért elesettektől legalább a meggyőződést tanulják megbecsülni és evvel mutassák meg tiszteletüket.

Hagyjanak fel az aljas, erőszakos, törvénytelen eszközök használatával, hogy tisztességük látszatát megőrizzék, ha már nem képesek arra, hogy meggyőződésük legyen, ne igazolják tetteikkel. Vagy ha nem, mutassák meg először avval, hogy az övéikkel ellenkező meggyőződést tisztelik. Harczunk annál tovább folyik, de nem lesz egyenetlen harc, eszközök tiszták voltak és maradnak, az igaz meggyőződés világlik ki mindig, még az ellenséggel szemben is.

Küzdünk, de legyen e küzdelem a meggyőződtek és nem az anyagilag érdekeltek harca.

Elvtársaink pöre.

Vége felé közeledik a magyarországi munkásság pöre, s lehet, sőt valószínű, hogy lapunk megjelenésekor már az ítéletet is kihirdetik. S vajjon milyennek kell annak lennie a tárgyalás eddigi menetéből következtetve, lehet-e még ezután is elítélni elvtársainkat? Nem.

Elvtársaink ártatlansága már bizonyos, elvtársaink felmentése iránt tehát szintén nincs már kétség. Hogy is lehetne bűnös az, ki elveink követője? Ártatlanok! kiáltja egész Magyarország munkássága kétszeres meggyőződéssel.

De nehogy elkapassuk magunkat, ide fűzzük egy burzsoá lapnak a pör általános benyomásáról néhány sorát:

„Erdekes és feljegyzésre méltó a pör folyamán az a sajátságos viszony, a melyben a vád és a védelem egymással szemben állottak. A megtorló igazságszolgáltatás képviselője, az ügyész, rokonszenves fogadtatásban részesült, míg ellenben azt, a ki ezért a szegény emberekért a sorompóba lépett, a védő-

